

Raadsvoorstel

Zaaknummer 1802127

Onderwerp: Raadsvoorstel Opgroeien in Vijfheerenlanden

Vergaderdatum raad: 24 september 2026

Geheim: Nee

Steller: Florine Pijzel

Portefeuillehouder: Wethouder Bel

Beslispunten

1. In te stemmen met de doorontwikkeling van het programma Opgroeien in Vijfheerenlanden voor de periode 2027 tot en met 2030;
2. In te stemmen met het beschikbaar stellen van de volgende bedragen voor de periode 2027-2030 ten behoeve van het programma Opgroeien in Vijfheerenlanden:
2027: € 995.000, 2028: € 1.045.000, 2029: € 1.075.000, 2030: € 1.075.000;
3. In te stemmen met het ter gedeeltelijke financiële dekking in de periode 2027-2030 € 400.000 per jaar te onttrekken aan de reserve Sociaal Domein en het resterende tekort van € 35.000 in 2027 en 2028 en € 5.000 in 2029 en 2030 beschikbaar te stellen, beiden te verwerken in de 1e bestuursrapportage 2027;
4. In te stemmen met het uiterlijk bij de Kadernota 2031 aan de raad aanbieden van een evaluatie van het programma Opgroeien, inclusief een voorstel voor eventuele voortzetting en bijbehorende dekking van het programma.

Voorgeschiedenis

In 2022 heeft de raad de startnotitie Opgroeien in Vijfheerenlanden vastgesteld. Hiermee is gestart met het verbinden van beleid, partners en activiteiten die bijdragen aan veilig, gezond en kansrijk opgroeien van jeugdigen in de gemeente.

In september 2025 is het programmadocument Opgroeien in Vijfheerenlanden opgesteld. Dit document biedt inzicht in de gemeentelijke inzet binnen acht thema's: Opvoeding, Ontwikkeling, Ontmoeting, Bestaanszekerheid, Veiligheid, Gezondheid, Leefstijl en Leefomgeving. Hierin zijn ook ontwikkelrichtingen voor de komende jaren beschreven.

Op 14 april 2026 heeft de commissie Welzijn, Onderwijs en Sport het opiniërende voorstel over de herijking van het programma Opgroeien besproken. De commissie heeft zich in meerderheid positief uitgesproken over het versterken van de pedagogische basis en het belang van preventieve investeringen. Daarbij is aandacht gevraagd voor een financieel verantwoorde uitwerking die ruimte biedt om effecten zichtbaar te maken alvorens structurele keuzes voor de lange termijn te maken.

Met dit raadsvoorstel wordt de opiniering vertaald naar concrete besluitvorming en een financiële investeringsvraag voor uitvoering in de periode 2027-2030.

Inleiding

Ieder kind heeft recht op een goede start en een goede toekomst. Kinderen ontwikkelen zich het best in een omgeving waarin zij veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien. De gemeente ziet het als haar verantwoordelijkheid om bij te dragen aan deze voorwaarden door te investeren in een sterke sociale en pedagogische basis.

De afgelopen jaren is binnen het programma Opgroeien gewerkt aan het versterken van de pedagogische basis in Vijfheerenlanden. Daarbij is zichtbaar geworden dat diverse succesvolle interventies en samenwerkingen afhankelijk zijn van incidentele middelen, tijdelijke subsidies of projectfinanciering. Hierdoor ontbreekt op onderdelen de continuïteit die nodig is om duurzame maatschappelijke effecten te realiseren.

Gezien de financiële opgaven binnen het sociaal domein en de wens van de raad om zorgvuldig om te gaan met structurele uitgaven, wordt voorgesteld om de gewenste investeringen in eerste instantie vorm te geven als een meerjarige programmatische investering voor de periode 2027-2030. Hiermee krijgt het programma voldoende tijd om effecten te realiseren, terwijl op dit moment nog geen onomkeerbare structurele financiële verplichtingen worden aangegaan. De voorgestelde periode beslaat één volledige bestuursperiode. Dit biedt ruimte om ervaring op te doen, effecten te monitoren en op basis van feiten en resultaten een afgewogen besluit te nemen over eventuele structurele voortzetting na 2030.

Beoogd effect

Met dit voorstel wordt beoogd:

- de jeugd gezond, veilig en kansrijk te laten opgroeien;
- de pedagogische basis in Vijfheerenlanden duurzaam te versterken;
- de beweging naar de voorkant binnen het sociaal domein verder te realiseren;
- ouders en opvoeders beter toe te rusten bij opvoed- en opgroevragen;
- problematiek vroegtijdig te signaleren en waar mogelijk te voorkomen;
- de instroom naar zwaardere en duurdere vormen van jeugdhulp te verminderen;
- continuïteit en betrouwbaarheid te bieden aan samenwerkingspartners die uitvoering geven aan preventieve voorzieningen.

Argumenten

1.1 Investeren in preventie versterkt de pedagogische basis en ondersteunt de beweging naar de voorkant.

De pedagogische basis omvat alle mensen, voorzieningen en omgevingen die bijdragen aan het gezond en veilig opgroeien van kinderen en jongeren. Door te investeren in preventieve voorzieningen wordt de pedagogische basis voor kinderen, jongeren en gezinnen versterkt. Dit vergroot de weerbaarheid en veerkracht van inwoners, helpt problemen vroegtijdig te signaleren en vermindert risicofactoren. Een sterke pedagogische basis is bovendien een belangrijke voorwaarde om de beweging naar de voorkant te realiseren. Met deze beweging wordt bedoeld dat problemen zoveel mogelijk worden voorkomen of in een vroeg stadium worden aangepakt. Door nu te investeren in de jeugd van Vijfheerenlanden wordt de kans vergroot dat zwaardere vormen van ondersteuning op een later moment kunnen worden voorkomen of beperkt.

1.2 Het programma geeft uitvoering aan de Hervormingsagenda Jeugd en sluit aan bij het advies van de deskundigencommissie Van Ark.

Met de Hervormingsagenda Jeugd wordt landelijk ingezet op het versterken van de pedagogische basis, het investeren in preventie en het beperken van de instroom naar zwaardere vormen van jeugdhulp. Daarnaast bevestigt de deskundigencommissie Van Ark dat de oorzaken van veel jeugdzorgproblematiek vaak niet bij de jongere zelf liggen, maar in de omgeving waarin kinderen en jongeren opgroeien. Factoren zoals armoede, schulden, complexe scheidingen, psychische problemen bij ouders en maatschappelijke druk spelen hierbij een belangrijke rol. De commissie concludeert dat hiervoor een domeinoverstijgende en systeemgerichte aanpak nodig is. Het Programma Opgroeien sluit hier goed op aan. De inzet binnen het programma richt zich niet alleen op individuele ondersteuning van jeugdigen, maar juist ook op het versterken van de

leefomgeving waarin zij opgroeien. Daarmee wordt voortgebouwd op een aanpak die in Vijfheerenlanden al meerdere jaren wordt gevolgd en waarvan landelijke ontwikkelingen en adviezen het belang bevestigen.

1.3 De voorgestelde investeringen sluiten aan bij de prioriteiten van de raad.

Tijdens de opiniërende bespreking zijn de voorgestelde investeringen besproken. In dit raadsvoorstel is de borging en/of uitbreiding op jongerenwerk, middelenpreventie, opvoedings- en gezinsondersteuning en mentale gezondheid verwerkt.

1.4 Structurele financiering vergroot de effectiviteit van de inzet.

Een vierjarige investeringsperiode maakt het mogelijk om duurzame samenwerkingen aan te gaan, personeel te behouden en effecten over een langere periode te monitoren. Hierdoor neemt de kwaliteit en stabiliteit van de inzet toe.

2.1 Het beschikbaar stellen van deze middelen is nodig om het programma Opgroeien in Vijfheerenlanden te kunnen uitvoeren.

Tijdens de opiniërende bespreking heeft de raad zich positief uitgesproken over het versterken van de pedagogische basis en het belang van preventieve investeringen voor de jeugd van Vijfheerenlanden. In de uitwerking van deze opiniering zijn keuzes gemaakt en is prioriteit gegeven aan de onderdelen die door raad, professionals en samenwerkingspartners als meest belangrijk zijn benoemd. De voorgestelde middelen zijn noodzakelijk om deze prioriteiten daadwerkelijk uit te voeren en de gewenste maatschappelijke effecten te kunnen realiseren.

2.2 De voorgestelde investeringen zijn financieel geprioriteerd en gefaseerd.

In het eerdere opinievoorstel is een aanzienlijk bredere investeringsopgave geschetst. Bij de verdere uitwerking zijn keuzes gemaakt in omvang, tempo en prioriteit. Hierdoor is een voorstel ontstaan dat enerzijds recht doet aan de ambitie van het programma Opgroeien en anderzijds beter aansluit bij de financiële mogelijkheden van de gemeente. Daarnaast wordt een deel van de uitbreiding pas gerealiseerd wanneer hiervoor voldoende financiële ruimte aanwezig is.

3.1 Met deze dekking is een beroep op de gemeentelijke exploitatie beperkt.

Waar in het eerdere opinievoorstel sprake was van een maximale investeringsvariant van circa € 1,7 miljoen structureel per jaar, is bij de verdere uitwerking gezocht naar een financieel verantwoorde combinatie van prioritering, beschikbare Rijksmiddelen, herprioritering van bestaande budgetten en de inzet van de reserve Sociaal Domein. Hierdoor blijft het beslag op de gemeentelijke exploitatie beperkt. De financiële opbouw van de dekking is opgenomen in bijlage 1.

3.2 De voorgestelde dekking beperkt het financiële risico voor de huidige begrotingsperiode.

Bij de uitwerking van het programma is ervoor gekozen om uitsluitend die uitbreidingen op te nemen waarvoor op dit moment een reële dekking beschikbaar is. Een eventuele verdere uitbreiding van het jeugd- en jongerenwerk en de inzet op mentale gezondheid na 2028 wordt alleen uitgevoerd indien hiervoor aanvullende Rijksmiddelen beschikbaar komen. Hiermee wordt voorkomen dat toekomstige begrotingen worden belast met uitgaven waarvoor nog geen financiering beschikbaar is.

Tegelijkertijd zijn er reële aanknopingspunten dat in de komende jaren aanvullende middelen beschikbaar komen. De beschikbare middelen vanuit het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) nemen de komende jaren toe ten opzichte van de huidige middelen uit het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Meer informatie met betrekking tot het AZWA is opgenomen in de raadsinformatiebrief inzake AZWA van 21 april 2026. Daarnaast lopen op landelijk niveau gesprekken tussen het Rijk en gemeenten over aanvullende structurele financiële compensatie naar aanleiding van de commissie Van Ark. Wanneer hierover meer

duidelijkheid ontstaat, kan worden beoordeeld of aanvullende investeringen binnen het programma alsnog verantwoord kunnen worden uitgevoerd.

3.3 De voorgestelde reserve-inzet maakt uitvoering van de nog niet structureel gedekte onderdelen mogelijk.

Het grootste deel van het programma Opgroeien in Vijfheerenlanden wordt gedekt uit bestaande budgetten en beschikbare Rijksmiddelen. Voor een beperkt deel van de kosten (€ 400.000 per jaar) is momenteel nog geen structurele dekking beschikbaar. Door gedurende de periode 2026-2029 gebruik te maken van de Algemene Reserve Sociaal Domein kunnen deze onderdelen van het programma toch worden uitgevoerd. Deze periode wordt benut om de effecten van het programma te evalueren, de financiële gevolgen beter in beeld te brengen en eventuele toekomstige structurele dekking te vinden.

4.1 De activiteiten die vallen onder het programma krijgen een volledige bestuursperiode om zich te bewijzen

Het versterken van de pedagogische basis en het investeren in preventie zijn ontwikkelingen waarvan de effecten vaak pas na meerdere jaren zichtbaar worden. Door het programma gedurende een volledige bestuursperiode uit te voeren, krijgen de betrokken partners voldoende tijd om activiteiten op te bouwen, inwoners te bereiken en resultaten zichtbaar te maken. Hiermee ontstaat een reëler beeld van de maatschappelijke effecten dan bij een kortlopende pilot of jaarlijkse financiering.

4.2 Een evaluatie- en beslismoment in 2030 waarborgt een zorgvuldige afweging over eventuele voortzetting.

Gedurende de programmaperiode wordt de voortgang gemonitord aan de hand van vooraf vastgestelde doelstellingen en indicatoren. De evaluatie in 2030 biedt inzicht in de bereikte resultaten, de maatschappelijke effecten en de financiële consequenties van het programma. Op basis hiervan kan de nieuwe gemeenteraad bij de behandeling van de Kadernota 2031 een integrale afweging maken over eventuele voortzetting en de daarbij behorende dekking.

Kanttekeningen

1.1 Preventie alleen is onvoldoende.

Een sterke pedagogische basis vermindert risico's, maar voorkomt niet alle problematiek. Ook in de toekomst blijft specialistische ondersteuning voor een deel van de jeugd noodzakelijk.

1.2 Preventieve effecten zijn niet altijd (direct) zichtbaar.

De effecten van preventieve inzet worden vaak pas na meerdere jaren zichtbaar. Hierdoor is het lastig om op korte termijn aan te tonen welke maatschappelijke en financiële effecten aan specifieke inzet kunnen worden toegeschreven.

2.1 Het vastleggen van middelen beperkt de financiële flexibiliteit gedurende de programmaperiode.

Door voor de periode 2027-2030 middelen beschikbaar te stellen voor het programma Opgroeien ontstaat minder ruimte om deze middelen gedurende de programmaperiode voor andere ontwikkelingen of nieuwe beleidsprioriteiten binnen het sociaal domein in te zetten.

3.1 De inzet van de reserve Sociaal Domein vermindert de beschikbare financiële buffer.

Een deel van de dekking bestaat uit een onttrekking aan de reserve Sociaal Domein. Hierdoor neemt de beschikbare financiële buffer binnen het sociaal domein af en ontstaat minder ruimte om toekomstige tegenvallers, nieuwe beleidsontwikkelingen of aanvullende investeringen te bekostigen.

3.2 De inzet van de reserve Sociaal Domein heeft een negatief effect op financiële kengetallen.
 De reserve Sociaal Domein maakt onderdeel uit van het eigen vermogen van de gemeente. Door de voorgestelde onttrekking neemt het eigen vermogen af. Daarnaast wordt ook voor het Investeringsplan Sociaal Team voorgesteld gebruik te maken van dezelfde reserve. Wanneer beide voorstellen conform voorstel worden uitgevoerd, daalt de reserve Sociaal Domein met € 3 miljoen. De solvabiliteitsratio op basis van de balanspositie ultimo 2025 daalt indicatief van circa 25,7% naar circa 25,0%.

De netto schuldquote kan als gevolg van deze onttrekking eveneens beperkt verslechteren, afhankelijk van de wijze waarop de uitgaven worden gefinancierd en de ontwikkeling van de gemeentelijke liquiditeitspositie. De berekening is gebaseerd op de balanspositie en financiële kengetallen uit de Jaarrekening 2025 en houdt geen rekening met toekomstige ontwikkelingen die de financiële positie van de gemeente positief of negatief kunnen beïnvloeden.

3.3 Een deel van de dekking heeft een tijdelijk karakter.

Een deel van de dekking (€ 400.000 per jaar) bestaat uit incidentele middelen en een tijdelijke inzet van de reserve Sociaal Domein. Hierdoor is er voor de periode na 2030 geen volledige structurele financiële dekking beschikbaar. Wanneer wordt besloten het programma na afloop van de programmaperiode voort te zetten, zal voor dit deel opnieuw dekking moeten worden gevonden.

4.1 Niet alle maatschappelijke effecten zullen in 2030 volledig zichtbaar zijn.

Hoewel een programmaperiode van vier jaar voldoende ruimte biedt om resultaten zichtbaar te maken, kunnen sommige maatschappelijke effecten van preventieve investeringen zich pas op langere termijn manifesteren. De evaluatie in 2030 geeft daarom mogelijk nog geen volledig beeld van alle langetermijneffecten.

Risicoparagraaf

1.1 Preventieve investeringen bieden geen garantie.

Er bestaat geen garantie dat investeringen in preventie op korte termijn leiden tot lagere uitgaven voor specialistische jeugdhulp. Beoogde besparingen kunnen later of slechts gedeeltelijk plaatsvinden.

1.2 Er kan sprake zijn van een capaciteitsrisico.

Uitbreiding in personele inzet vraagt om voldoende gekwalificeerde professionals. Schaarste op de arbeidsmarkt kan de uitvoering beïnvloeden.

1.3 Er kan sprake zijn van structurele verwachtingen bij samenwerkingspartners.

De voorgestelde investeringen bieden samenwerkingspartners gedurende vier jaar zekerheid. Tegelijkertijd bestaat het risico dat deze financiering wordt ervaren als een structurele uitbreiding. Wanneer na evaluatie wordt besloten bepaalde onderdelen niet voort te zetten, kan dit gevolgen hebben voor de uitvoering en betrokken partners.

1.4 Toenemende druk op specialistische jeugdhulp kan effecten van preventie maskeren.

Ontwikkelingen buiten de invloedssfeer van het programma kunnen ertoe leiden dat positieve effecten van preventieve inzet minder zichtbaar worden in de totale vraag naar jeugdhulp en de bijbehorende kosten.

3.1 Beschikbare Rijksmiddelen kunnen zich anders ontwikkelen dan nu wordt verwacht.

Een deel van de uitvoering van het programma wordt mogelijk gemaakt door de inzet van Rijksmiddelen. Wanneer toekomstige Rijksmiddelen lager uitvallen dan verwacht of minder flexibel

inzetbaar blijken, kan dit gevolgen hebben voor de omvang of voortzetting van onderdelen van het programma en daarmee voor het behalen van de beoogde maatschappelijke effecten.

3.2 Financiële ruimte voor aanvullende uitbreiding kan uitblijven.

In de huidige uitwerking wordt een eventuele verdere uitbreiding van onder andere het jeugd- en jongerenwerk en de inzet op mentale gezondheid na 2028 alleen gerealiseerd wanneer hiervoor aanvullende financiële middelen beschikbaar komen. Wanneer deze middelen niet beschikbaar komen, kan een deel van de beoogde versterking van de pedagogische basis achterwege blijven.

4.1 De effecten van afzonderlijke maatregelen zijn mogelijk moeilijk vast te stellen.

De ontwikkeling van jeugdigen en gezinnen wordt beïnvloed door veel maatschappelijke factoren. Hierdoor kan het lastig zijn om bij de evaluatie eenduidig vast te stellen welk deel van de bereikte resultaten direct toe te schrijven is aan de activiteiten binnen het programma Opgroeien.

Kansen

1.1 Versterking van preventie kan bijdragen aan het beperken van de vraag naar specialistische hulp en de daarmee samenhangende kosten.

Door vroegsignalering, ondersteuning en preventie kunnen problemen in een eerder stadium worden aangepakt. Hierdoor ontstaat de kans dat zwaardere vormen van ondersteuning minder vaak nodig zijn. Hoewel hiervoor geen garanties bestaan, kan dit op langere termijn bijdragen aan het beheersen van de vraag naar individueel maatwerk en de daarmee samenhangende kosten.

1.2 Sterkere samenwerking binnen het netwerk Opgroeien.

Structurele middelen bieden samenwerkingspartners meer zekerheid en stimuleren verdere samenwerking tussen gemeente en andere betrokken partners. Het is voor jongeren belangrijk dat er stabiliteit is in de relatie met de partners zodat het vertrouwen groeit.

1.3 Het programma ondersteunt de transitieopgave binnen het sociaal domein.

Met de voorgestelde investeringen wordt uitvoering gegeven aan de beweging naar de voorkant binnen het sociaal domein, zoals deze landelijk en lokaal wordt nagestreefd. Door inwoners eerder te ondersteunen en de sociale en pedagogische basis te versterken, neemt de kans toe dat de groei van open-einderegelingen (zoals jeugdhulp) wordt beperkt. Hiermee vergroot het programma de kans dat de reeds in de meerjarenbegroting verwerkte ombuigingen op deze regelingen kunnen worden gerealiseerd.

3.1 Regionale en landelijke ontwikkelingen kunnen van (positieve) invloed zijn op de financiële ruimte.

Regionale inkoopafspraken, landelijke akkoorden en subsidieregelingen kunnen, hoewel incidenteel, leiden tot lagere kosten of extra financieringsmogelijkheden.

3.2 Toekomstige Rijksmiddelen kunnen de financiële positie van het programma versterken.

De omvang van de beschikbare middelen vanuit de AZWA neemt naar verwachting toe ten opzichte van de huidige IZA- en GALA-middelen. Daarnaast kan meer duidelijkheid ontstaan over aanvullende structurele financiële compensatie vanuit het Rijk naar aanleiding van de commissie Van Ark. Wanneer deze ontwikkelingen zich voordoen, kan dit leiden tot extra financiële ruimte binnen het programma of een verminderd beroep op de reserve Sociaal Domein.

4.1 De volgende (nieuwe) raad kan in 2030 een integrale afweging maken.

De evaluatie bij de Kadernota 2031 biedt de nieuwe raad de mogelijkheid om op basis van resultaten een besluit te nemen op de voortzetting van het programma.

Gevolgen voor mensen met een beperking

Dit voorstel heeft geen (negatieve) gevolgen voor mensen met een beperking.

Betrokkenheid pers

Informeren via besluitenlijst.

Financiële paragraaf

Voor de uitvoering van het programma Opgroeien in Vijfheerenlanden wordt voor de periode 2027-2030 jaarlijks budget beschikbaar gesteld. In de bijlage bij dit raadsvoorstel is opgenomen wat de begrote kosten zijn per jaar en hoe de voorgestelde dekking er uit ziet.

Begrote kosten

De totale investeringsomvang bedraagt in de komende 4 jaren:

- 2027: € 995.000
- 2028: € 1.045.000
- 2029: € 1.075.000
- 2030: € 1.075.000

De investeringen hebben betrekking op de uitbreiding van het jongerenwerk, de inzet op mentale gezondheid, de aanpak van kinderarmoede en de versterking van de weerbaarheid van de jeugd.

Dekkingsopzet

In de uitwerking van dit voorstel is nadrukkelijk gezocht naar een financieel verantwoorde combinatie van prioritering, beschikbare Rijksmiddelen, herprioritering van bestaande budgetten en de inzet van de reserve Sociaal Domein.

De voorgestelde dekking bestaat uit vier onderdelen:

1. Bestaande gemeentelijke budgetten
2. Rijksmiddelen
3. Reserve sociaal domein
4. Restant uit de gemeentelijke exploitatie (zeer beperkt)

1. Bestaande gemeentelijke budgetten

Een deel van de activiteiten wordt gedekt uit reeds beschikbare middelen binnen het sociaal domein. Het betreft onder meer budgetten voor preventie en innovatie, algemene jeugdvoorzieningen, mantelzorg en vrijwilligerswerk en de reeds beschikbare middelen voor armoede- en schuldenbeleid.

Hiermee wordt jaarlijks € 250.000 uit bestaande budgetten ingezet voor het programma.

2. Rijksmiddelen

Daarnaast wordt gebruik gemaakt van beschikbare Rijksmiddelen binnen de brede aanpak zorg, welzijn en gezondheid (AZWA). Deze middelen worden ingezet voor:

- opvoedingsondersteuning;
- mentale gezondheid;
- middelenpreventie;
- versterking van de sociale basis.

De inzet van Rijksmiddelen bedraagt:

- 2027: € 310.000
- 2028: € 360.000
- 2029: € 420.000
- 2030: € 420.000

De groei van deze middelen maakt het mogelijk om een groter deel van de kosten vanaf 2028 uit externe middelen te financieren.

3. Reserve Sociaal Domein

Het resterende deel van de dekking wordt gevormd door een tijdelijke inzet van de reserve Sociaal Domein van € 400.000 per jaar gedurende de periode 2027-2030.

De reserve Sociaal Domein bedraagt per 1 januari 2026 circa € 4,2 miljoen. Rekening houdend met de reeds voorgestelde reserveringen voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (MOBW) en de investering in het Sociaal Team resteert circa € 1,6 miljoen vrij besteedbare ruimte. Voorgesteld wordt deze ruimte volledig beschikbaar te stellen voor het programma Opgroeien in Vijfheerenlanden.

Hierdoor wordt de reserve Sociaal Domein gedurende de programmaperiode ingezet als tijdelijke investeringsbron. Indien zich na 2030 geen andere ontwikkelingen voordoen, is deze vrije ruimte volledig benut.

4. Resterend beslag op de gemeentelijke exploitatie

Ondanks de voorgestelde inzet van bestaande budgetten, Rijksmiddelen en de reserve Sociaal Domein resteert een beperkt tekort:

- 2027: € 35.000
- 2028: € 35.000
- 2029: € 5.000
- 2030: € 5.000

Omdat dit voorstel in de gemeenteraad wordt behandeld wanneer de Programmabegroting 2027-2030 al is opgesteld, kunnen deze effecten hierin niet worden meegenomen. Wanneer de raad het dekkingsvoorstel ongewijzigd vaststelt, worden de hiervoor genoemde bedragen financieel verwerkt via de 1e bestuursrapportage 2027.

Voorwaardelijke uitbreidingen na 2028

Bij de uitwerking van het programma is ervoor gekozen uitsluitend die uitbreidingen op te nemen waarvoor op dit moment een reële dekking beschikbaar is. Een eventuele verdere uitbreiding van het jeugd- en jongerenwerk en de inzet op mentale gezondheid na 2028 wordt alleen gerealiseerd indien hiervoor aanvullende Rijksmiddelen beschikbaar komen.

Daarbij wordt onder meer gekeken naar:

- de verwachte groei van beschikbare AZWA-middelen;
- eventuele aanvullende structurele compensatie vanuit het Rijk naar aanleiding van de commissie Van Ark;
- andere landelijke of regionale financieringsmogelijkheden.

Wanneer hierover meer duidelijkheid ontstaat, kan worden beoordeeld of aanvullende investeringen financieel verantwoord kunnen worden uitgevoerd.

Structurele situatie na 2030

De voorgestelde dekkingsconstructie heeft een tijdelijk karakter. Een belangrijk deel van de dekking bestaat uit Rijksmiddelen en de inzet van de reserve Sociaal Domein. Van de Rijksmiddelen is de kans groot dat deze, in de huidige of in een andere vorm, structureel beschikbaar zullen zijn. Voor voortzetting van het programma na 2030 is een nieuw raadsbesluit inclusief een nieuw dekkingsvoorstel noodzakelijk voor ten minste € 400.000. Dit betreft het deel van de kosten dat tot 2030 incidenteel (uit de reserve Sociaal Domein) wordt gedekt.

Participatieparagraaf

Meerdere samenwerkingspartners hebben input geleverd om visie te vormen op de benodigde

inzet in de gemeente. Bij de te maken keuzes in inzet zullen behoeften en signalen van inwoners en de beweging naar de voorkant leidend zijn.

Duurzaamheidsparagraaf

Niet van toepassing.

Communicatieparagraaf

Samenwerkingspartners zullen worden betrokken bij verdere uitvoer en plannen van aanpak. Daarbij zal t.z.t. een passend communicatieplan worden opgesteld.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Vijfheerenlanden,

de secretaris,

de burgemeester,

 ValidSigned door Judith de Jonge
op 25-08-2026

 ValidSigned door Sjors Fröhlich
op 25-08-2026

W.J. (Judith) de Jonge

S. (Sjors) Fröhlich

Bijlage

1. Opgroeien in VHL (bijlage bij zaak 1082127)

